

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 22. januarja 1868.

Gospodarske stvari.

Koliko stane izreja žrebét do končanega 3. leta?

„Novice“ pogostoma in to prav po pravici priporočajo gospodarjem, naj zmiraj računijo (rajtajo) in računijo, da povsod vejo, pri čem da so. Ta svét me je napotil, našim gospodarjem podati tudi tak izgled, po katerem naj prevdarijo izrejevanje kónj.

Žrebè dobiva skozi 12 do 18 tednov samo mleko od matere svoje (kobile). Od 2. meseca naprej se mu nekoliko sená, od 3. naprej pa tudi ovsa in rezanice daje. Da se dobro izredí, potrebuje krme navprek:

V 1. letu (280 dni)	vsaki dan	celo leto
Ovsa	2½ funt.	7 centov
Sená	4 „	11 „ in 20 funtov
Slame za klajo	2 „	5 „ 60 „
Slame za steljo	2 „	5 „ 60 „
Soli	— „	— „ 3 funte.

V 2. letu (365 dni):		
Ovsa	3½ funt.	12 centov in 77 funtov
Sená	7 „	25 „ 55 „
Slame za klajo	3 „	10 „ 95 „
Slame za steljo	3 „	10 „ 95 „
Soli	— „	— „ 4½ „

V 3. letu (365 dni):		
Ovsa	4 funt.	14 centov in 60 funtov
Sená	7 „	25 „ 55 „
Slame za klajo	3 „	10 „ 95 „
Slame za steljo	3 „	10 „ 95 „
Soli	— „	— „ 4½ funte.

Celi čas izreje tedaj:		
Ovsa	—	34 centov in 37 funtov
Sená	—	62 „ 30 „
Slame za klajo	—	27 „ 50 „
Slame za steljo	—	27 „ 50 „
Soli	—	— „ 12 „

Iz te klaje se naredí gnojá 264 centov.

Iz tega računa, ki se je iz hvaljenega letnika „Jahrbuch für österr. Landwirthe von A. E. Komers“ vzela, vsak gospodar lahko prevdari po srednji ceni ovsa, sená, slame in soli, koliko ga domá izrejen konj stane. Iz tega pa tudi lahko prevdi, ali se po ceni živinske klaje, ki je potrebuje za izrejo, in pa po vrednosti gnojá, ki ga mu žrebè v tem času naredí, izplača za svojo rabo ali za prodaj izrejati žrebeta, ali pa potrebne konje si raje kupovati.

Jan. Saje.

Národno-gospodarske stvari.

Kako je s soljó v našem cesarstvu, in kaj naj vlada stori, da sol po cenejši ceni vsak lahko dobiva?

Odbor za narodno gospodarstvo je v dunajskem drž. zboru izdelal sporočilo, ki tako temeljito in jasno dokazuje grozne napake dunajske vlade, da se mora upati, da bode enkrat konec teh napak in da dobimo sol po pošteni ceni. Sporočilo odborovo je že v rokah državnega zbora, in nadjamo se, da pride ta stvar, kakor odbor želi, kmalu v pretres državnemu zboru.

Naj posnamemo z natisnjenege tega sporočila važnejše točke.

Odbor pravi, da sol je ena največih potreb za življenje človeku in živini, — da naše cesarstvo ima veliko več soli memo družih držav, pa vendar svojim z davkom obloženim ljudém najdraže prodaja sol.

Dalje pravi odbor, da bi rad nasvetoval, naj pustí vlada to iz rok, da ona sama sol dela in sol prodaja, to je, da se odstrani samoprodajstvo (monopol) soli; vendar ker vidi, da je državna kasa revna in bi po tem zgubila mnogih dohodkov, tedaj naj ostane monopol solni za zdaj še v rokah vladinih, al živa potreba je, da se cena soli saj tako zniža, kakor jej je cena v družih državah.

Po tem dokazuje odbor, kako drago izdeluje naša vlada sol memo družih držav; čez 88 od 100 znašajo sami stroški za izdelovanje soli pri nas; ni čuda, da na priliko, na Nemškem se ne prodaja cent soli nikjer draže kakor po 4 gold., pri nas že v solnicah kupljena veljá blizo 7 gold. Ni čuda po takem, da na priliko, angleška država prodá leto in dan 12 do 14 milijonov centov soli v tuje dežele, Avstrija pa le nekoliko čez 1 milijon centov!

Prodaja in kupčija soli naj bodete prosti povsod — pravi odbor — kdor jo plača, naj jo dobi vsaki čas veliko ali malo, kolikor je potrebuje, ali je blizo solnic ali daleč od njih po enaki ceni.

Poglejmo najpred na

kuhinjsko sol.

Gotova resnica je, da v vsaki deželi raste uboštvo tem bolj, čem manj se soli, mjile (žajfe) in sladkora (cukra) porabi.

V našem cesarstvu porabi počez en človek na leto in dan 14 funtov soli, na Parskem 21, v Badenu 25 itd. Kolikošen razloček!

Živinske soli

se v našem cesarstvu šteje leto in dan na enega konja 6 funtov, govedo 15 funtov, kozo, ovco ali svinjo